

Dr. Kubassek János laudációja

Budapest, 2009. 09. 21. MTA

A felelős tudomány – felelős földrajz. Geográfia és história

„Mi a földrajz? A magyar szó, ha elgondolkodva ejtjük ki, oly világosan megmondja. A földrajz a földfelszín leírása, rajza, amely képpé színesedik, ha a valóság felé törekedve szabadulni igyekszik a méretek és adatok rideg halmazából.

A földrajz tárgya, adatai földiek. De kérdései az egész mindenséget felölelőek. A földrajz szintetikus tudomány, de a szintézis emberi elme munka. Tartalmát emberi ismeretünk határozza meg, és/vagy korlátozza. A földrajz tárgya a táj, az emberi végesség által nem korlátolt teremtés.”- gróf Teleki Pál-

E teremtő folyamathoz csatlakozik a fiatal Kubassek János, aki, amikor a debreceni Kossuth Lajos tudományegyetem földrajz-történelem szakára nyer felvételt, bizony még nem is sejti, maga milyen fontos, érdekesítő, tudományt bővítő utat jár meg, s a földrajztudomány un. fehér foltjainak – különös tekintettel a magyaroknak mindig is fontos ázsiai, keleti térségeit előtérbe helyezendő- mára inkább bizonyított históriáknak maga is bizonyítója, s hiteles tolmácsolója lesz.

1982. választott tudományterületén diplomát szerez, majd tovább, a szegedi József Attila Tudományegyetemen „summa cum laude” eredménnyel védi meg karsztmorfologiai tárgyban írt doktori disszertációját. Kutatói érdeklődése kiterjed a speleologia területére, a regionális földrajzra, de igazi, a földrajz szeretetéről, és/vagy a SZERETET FÖLDRAJZÁRÓL, a geográfia tudománytörténetéről, a földrajzi utazók, régi magyar világjárók tevékenységeiről, küzdelmeikről, eredményeikről LEGTÖBBSZÖR IGEN NEHÉZ HELYZETEKBE is sorsvállalást is bizonyított munkássága a rá legjellemzőbbek.

Amikor belefog Ázsia és Afrika regionális földrajzának kutatásába, még csak gondolat, még csak álom-terv, hogy eljusson e tájakra. Atyai jó barátja és példaképe –aki nélkül bizony nem lenne Magyar Földrajzi Múzeum Érden - meglátja, érzi, tudja Kubassek Jánosban a tehetséget, s egy életre megtanítja neki, hogy akkor sem szabad céljait feladni, sem nem elkeseredni, ha az embert porba sújtja a balvégzet. A nem csak múzeumalapító Balázs Dénes hatására, példájára is Kubassek János több tucat un. hátizsákos utat tett meg Dél-és Délkelet Ázsiában s tereptanulmányai során eljutott a térség legnehezebben megközelíthető, legelrejtettebb vidékeire, el Tajvan-Formosa-szigetére, a „lángoló vizek” évezredes legendákat őrző forrásaihoz tavaihoz. Itt szerzett kivételes élményeit „Tájfunok Tajvan földjén” című, 2003-ban megjelent könyvében foglalta össze.

2008. India. A Bombay Egyetemen végez tudománytörténeti kutatásokat.

Kubassek János, aki 1983-óta a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatójaként dolgozik, szinte egyetlen pillanatra sem szabadulhatott az általa oly nagyra becsült Kőrösi Csoma Sándor mind életrajzi, mint földrajzi útjainak kutatását illetően, s ma nála aligha találunk a geográfusok között hitelesebb kutatót e téren. De épp a már említett tajvani útra készülve, a sors olykor kifürkészhetetlen szándékú adományaként találkozik Germanus Gyulával- India nagy szerelmesével-, akiben a politikai földrajz kiváló ismerőjét fedezi fel. Germanus együtt tanított gróf Teleki Pállal, a geográfus miniszterelnökkel, valamint Kádár László professzorral. Utóbbi a debreceni egyetemen tanára is volt Kubassek Jánosnak. Beszélgetésük alatt mindketten elismerően nyilatkoztak Teleki Pál nemzetközileg is elismert határmegállapító szaktekintélyéről,

hisz 1924-ben a Moszuli Bizottság felkérésre Törökország és Irak határvonalának kitűzését, megvalósítását a jelen is változatlanul őrzi.

Kubassek János gróf Teleki Pál geográfusi munkásságát beépíti kutatói tevékenységébe, tudományos rangú előadásokat tart – többek között itt, az MTA-án, s hasonlóan Teleki Pál a magyarságot mindig szem előtt tartó szellemi nagyköveti példáját ő maga is rangra emeli.

1991-ben Dél-Koreában találjuk egyetemi előadóként, ahol méltó módon, földrajzusként, s a magyarság szellemi nagyköveteiként is rangos elismerésben részesül. Öt kontinens 96 országát járja be, mindenhol, mindig komoly elismerést, szakmai dicsőséget szerezve szakmának, nemzetnek egyaránt. Több, mint 300 tanulmány, cikk, tudományos előadás, mind-mind útjelzői azoknak az önként vállalt feladatoknak, melyek méltán öregbítik a földrajztudományt, s művelőinek elismerését. 20 könyv! S készülöben még mennyi! S ami e csodálatos könyveiből árad, az a békét kereső szándék, mely hol elbeszélő, hol szimbólumokkal protestáló szigorú tudomány ötvözete. A tudomány különleges terület, ahol a megszerzett tudás szükséges és nélkülözhetetlen, de nem elég. Mit érnek a szigorú meta-nyelvezetek, a rigorisztikus, pontos tudományos megfigyeléseken is alapuló könyvek, ha nincs bennük un. szakmán túli katarzis, s közömbösek maradunk? Kubassek János bármely könyvét vesszük kézbe, vagy a szakmát tanítja – olyan plusszt olvasunk, s hallunk Tőle, mely keveseknek adatik meg. Munkásságát kiemelten így fogalmazhatom: Ő az, aki valóban részt vállalt és vállal a földrajz tárgya, a végesség által nem korlátozott teremtésének harcoss folyamatában.

Külön tisztelettel köszönöm Önnek, hogy elkötelezett részt vállalt a geográfus tudós gróf Teleki Pál földrajzi munkásságának folyamatos feltárásában, proklamálásában. Ön nagyon jól tudja, hogy napjainkban HÁROM, nagyon is aktuális témában fordulhatunk a gazdasági és a politikai földrajz kiváló tanárához tájékoztatásért. Az egyik: A MAGYARSÁG és Magyarország helyzete és jövője Európában, másik: MAGÁNAK Európának helyzete és jövője, s a harmadik: A KISEBBSÉGEK HELYZETE, AZOK MEGOLDÁSA EURÓPÁBAN. A POLITIKAI FÖLDRAJZ, S EGYÁLTALÁN A FÖLDRAJZ MŰVELŐINEK ÓRIÁSI A FELADATA E TÉREN. Ismételten köszönöm Önnek, hogy e feladatban részt vállalt, tudva és tudatva, hogy sorsunk európai és európai a feladatunk is. Mert csak európaiak és magyarok, akiknek gyökerei ebben a változatos felépítésű európai földben vannak, oldhatják meg a magunk, s Európa jövőjét. Mindehhez kell a földrajzi gondolat, a földrajzi tudás.

S most személyesebbre fordítom a szót, a mondanivalót:

Kedves János!

1987-ben jelent meg első könyved Thaiföld/Sziám/, majd jelen évig szinte minden esztendőben - olykor kettő is! Kiemelendő „A magyar utazók Ázsiában”, „A magyar expedíciók Ázsiában”, „Érdi útikalauz”, „A Himalája remetéje” –bővített kiadásban is „Kőrösi Csoma Sándor életútja” című könyved, kortörténeti és földrajzi háttérrel, Szerkesztőként, s íróként a Kárpát medence természeti térképei című könyved emelem most ki.

A földrajzosok világa nem nevezhető óriás méretűnek, de kiválók közül megtalálják a közülük legkiválóbbat, s jutalmazták: 1993-ban Móra Ferenc díj, 1996-ban Pest megye díszpolgára, 2000-ben Kadlic Ottokár-érem. 2008-ban Kőrösi Csoma Sándor Díj. Gratulálva, köszönettel eddig elért munkásságodért, a felelős tudomány, a felelős földrajz kitartó, becsületos, kiváló kutatójaként, tanáráként engeddd meg, hogy kiemeljem szerénységed. Tudom, legszemélyesebb feladatodnak tekintetted, hogy létrehozta a Balázs Dénes Múzeumbarát Alapítványt, s hogy magát a múzeumot szakmai térnek tekintetted, kiváló témákkal, kiváló előadókkal – tanítva a világunk

